

ลดต้นทุนด้วยการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน

การวิเคราะห์ดิน

การวิเคราะห์ดิน ก่อนปลูกพืชหรือก่อนใช้ปุ๋ย ทำให้ทราบความอุดมสมบูรณ์ของดิน ณ ขณะนั้น และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินซึ่งเป็นการใช้ปุ๋ยตามที่จำเป็น (พอดี) กับการความต้องการของพืช ฤกษ์ชนิด และฤกษ์อัตรา

การวิเคราะห์อย่างละเอียดในห้องปฏิบัติการ

การวิเคราะห์โดยใช้ชุดทดสอบอย่างรวดเร็ว

เก็บตัวอย่างดิน
ตรวจวิเคราะห์

คำแนะนำ
การใช้ปุ๋ยกับพืชเศรษฐกิจ

ปี 2548

การใช้ปุ๋ยถูกต้อง
ช่วยลดต้นทุนการผลิต

ปี 2564

ทางเลือกการใช้ปุ๋ย
ตามค่าวิเคราะห์ดิน

รายการวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่ (กก./ไร่)	
	ข้าวพันธุ์ใหม่โตช่วงแสง	ข้าวพันธุ์ไวโตช่วงแสง
1) ไนโตรเจน	ต่ำ-ปานกลาง	ใส่ปุ๋ย N = 18 กก./ไร่
	ปานกลาง	ใส่ปุ๋ย N = 12 กก./ไร่
	สูง-สูงมาก	ใส่ปุ๋ย N = 6 กก./ไร่
2) ฟอสฟอรัส	ต่ำ-ปานกลาง	ใส่ปุ๋ย P ₂ O ₅ = 6 กก./ไร่
	ปานกลาง	ใส่ปุ๋ย P ₂ O ₅ = 3 กก./ไร่
	สูง-สูงมาก	ใส่ปุ๋ย P ₂ O ₅ = 0 กก./ไร่
3) โพแทสเซียม	ต่ำ-ปานกลาง	ใส่ปุ๋ย K ₂ O = 6 กก./ไร่
	ปานกลาง	ใส่ปุ๋ย K ₂ O = 3 กก./ไร่
	สูง-สูงมาก	ใส่ปุ๋ย K ₂ O = 0 กก./ไร่

ระบบคำนวณปุ๋ย กรมพัฒนาที่ดิน

การผสมปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำการใช้ปุ๋ยที่ได้จากการวิเคราะห์ดิน โดยใช้ “แม่ปุ๋ย” ที่มีจำหน่ายในท้องตลาด ตัวอย่างเช่น ปุ๋ย 18-46-0 ปุ๋ย 46-0-0 และปุ๋ย 0-0-60 เป็นต้น
ตัวอย่าง คำแนะนำการใช้ปุ๋ยข้าวไวโตช่วงแสง 18-6-6 กก./ไร่

P

“แม่ปุ๋ย” 18-46-0 หมายความว่า
ฟอสฟอรัส 46 กก. ได้จากแม่ปุ๋ย 18-46-0 น้ำหนัก 100 กก.
ถ้าต้องการฟอสฟอรัส 4 กก. จะต้องใช้ปุ๋ย 18-46-0 น้ำหนัก
 $\frac{100 \times 6}{46} = 13.04$ กก.
ปุ๋ย 18-46-0 น้ำหนัก 100 กก. มีไนโตรเจน 18 กก.
ปุ๋ย 18-46-0 น้ำหนัก 13.04 กก. มีไนโตรเจน

K

“แม่ปุ๋ย” 0-0-60 หมายความว่า
โพแทสเซียม 60 กก. ได้จากแม่ปุ๋ย 0-0-60 น้ำหนัก 100 กก.
ถ้าต้องการโพแทสเซียม 16 กก. จะต้องใช้ปุ๋ย 0-0-60 น้ำหนัก
 $\frac{100 \times 6}{60} = 10$ กก.

N

$\frac{18 \times 13.04}{100} = 2.35$ กก.
ยังขาดไนโตรเจนอีก 18 - 2.35 = 15.65 กก.

สรุปให้ผสม ปุ๋ย 18-46-0 จำนวน 13.04 กก.
ปุ๋ย 46-0-0 จำนวน 34.04 กก.
ปุ๋ย 0-0-60 จำนวน 10.00 กก.

“แม่ปุ๋ย” 46-0-0 หมายความว่า
ไนโตรเจน 46 กก. ได้จากแม่ปุ๋ย 46-0-0 น้ำหนัก 100 กก.
ถ้าต้องการไนโตรเจนเพิ่มอีก 13.65 กก. จะต้องใช้ปุ๋ย 46-0-0 น้ำหนัก

$\frac{100 \times 15.65}{46} = 34.04$ กก.

เราควรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างไรให้ได้ประสิทธิภาพสูง และคุ้มทุนในภาวะปุ๋ยแพง

1. ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จากชุดตรวจดิน ห้องแลป ข้อมูลดินจากกรมพัฒนาที่ดิน
2. ปรับปรุงดินก่อนใช้ปุ๋ย กรณีดินเป็นกรด เป็นด่าง ดินเค็ม
3. ลดการสูญเสีย โดยแบ่งใส่ ฝังกลบ ใช้ปุ๋ยละลายช้า หรือหว่านพร้อมกับน้ำชลประทาน
4. ใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ
5. ใช้ให้ถูกกับความต้องการพืช อายุ ชนิดพืช

